

**Projev olomouckého arcibiskupa Jana Graubnera
na vernisáži fotografií z jubilejního roku Rudolfa Jana**
v sobotu 7. března 2020, kaple sv. Alexeje, chrám sv. Michala, Olomouc

Vážení hosté,
dámy a pánové,

vzpomínkové akce a jubilejní projekty mají většinou vážný začátek a konec. Bereme-li historii jako zdroj poznání, vzácný pramen vědění a poučení, pak je to jistě na místě. Důstojnost daných chvil by ale neměla potlačit jejich lidský – a tedy emotivní, a proto i citlivý – rozměr. Připomínáme-li si výrazné okamžiky a eminentní osobnosti našich dějin – ať už zemských, regionálních či městských – pak poukazujeme a oslavujeme člověka a jeho činnost ve prospěch druhých. Poznat jakékoli dějinné období znamená porozumět především mentalitě tehdejších lidí. Určující pro to jsou jejich schopnosti, empatie, talent, trpělivost, komunikační dovednost i umění a ochota naslouchat. Dějinné události určoval a určuje „lidský rozměr“. Proto na sebe některé epochy plynule navazují, kdežto jiné jsou již v samém zárodku nesourodé.

Na působení třetího z olomouckých arcibiskupů, jenž na Metodějův stolec usedl právě před 200 lety, nebylo obtížné navázat. Během dvanáctiletého – a tedy vlastně nepřiliš dlouhého – období se ukázal býti prozíravým správcem zdejší arcidiecéze, úspěšným vizionářem a k tomu i nadšeným olomouckým patriotem. Při vědomí přesahu jeho idejí a aktivit můžeme říci, že na Rudolfa Jana navazujeme v praktické rovině stále – tedy i my dnes. A právě tento poznatek byl součástí celé řady jubilejních akcí, které se v uplynulém roce konaly v Olomouci, ale také v dalších městech nejen zdejšího regionu. Vzpomínalo se na přednáškách, debatách, seminářích, výstavách, při koncertech, recitálech, tematických procházkách městem nebo soutěžích.

Patří se ocenit počáteční impuls, který byl u zrodu celého projektu od kurátorů projektu pana Jindřicha Forejta a Josefa Kořenka, svědomitost jejich přípravy i profesionální přístup při samotné realizaci. Za úspěšným programem uplynulých měsíců stojí zkušený výkonný tým společnosti Petarda Production, jehož členům v čele s *Kristinou Mejias* bych chtěl tímto také poděkovat.

Srdečný dík za podporu projektu patří Ministerstvu kultury vlády České republiky, hejtmanům Olomouckého a Zlínského kraje a tamním Krajským úřadům, primátorovi města Olomouc, členům zdejší městské Rady a pracovníkům Magistrátu. Opominout nelze přirozeně vedení a zaměstnance Výstaviště Flora Olomouc. Opravená historická oranžerie poskytla prostor pro expozici pojednávající o životě a díle Rudolfa Jana, na jehož památku byl – kde jinde než – v „Rudolfově aleji“ zasazen památný jubilejní strom.

K oslavám také výrazně přispěla Moravská filharmonie provedením Beethovenova díla *Missa solemnis*, které bylo Rudolfovi Janovi dedikováno.

Poděkovat za spolupráci bych chtěl také všem přispěvatelům odborných textů a pracovníkům Muzea Olomouc, kteří při dané příležitosti vystavili vzácné liturgické předměty z depozitářů.

Do paměti nás všech se jistě zapsalo také vystoupení hudebníků, kteří v rámci interpretace arcibiskupových skladeb zprostředkovali zájemcům dojem o jeho skladatelském talentu.

Olomoucký dóm byl od 6. ledna loňského roku místem modliteb a díkůvzdání za jubilanta. Slavnostní rámeček vzpomínkové bohoslužby koncem měsíce března by se nepodařilo vytvořit bez pomoci a podpory Metropolitní kapituly u sv. Václava v čele s panem proboštem. Dík patří jemu, pánům kanovníkům, chrámové hudbě a sboru, studentům Arcibiskupského kněžského semináře v čele s jeho rektorem, ale také sakristiánům, díky jejichž pomoci právě před rokem ozdobily průčelí katedrály velké jubilejní vlajky s portrétem a erbem Rudolfa Jana.

Chtěl bych z tohoto místa poděkovat také pomocným biskupům, paní ředitelce kapituly a zaměstnancům Arcibiskupského paláce, kteří byli do projektu zapojeni. Zvláštní dík pak náleží duchovním, kteří napříč arcidiecézí osobnost arcibiskupa Rudolfa Jana připomínali – ať již na Velehradě či v Tovačově. Zapomenout nechci při této příležitosti ani na pana biskupa Lobkowicze a tím ostravsko-opavskou diecézi, která byla před 200 lety součástí arcidiecéze olomoucké.

Při několika akcích bylo v loňském roce možné vidět historické uniformy a prapory. Za to patří uznání a poděkování příslušníkům Arcibiskupské gardy Kroměříž v čele s velitelem Petříčkem. Projekt podpořilo také město Kroměříž, jehož starosta byl členem čestného výboru. A velkou pomocí byla ochota a vstřícnost pracovníků státního archivu se sídlem taktéž v Kroměříži.

Ocenit vzpomínkou a poděkováním bychom měli také ty, jejichž práce je vždy možná nenápadná, ale v podstatě nenahraditelná – tj. kreativním zaměstnancům tiskáren, grafických studií a webových portálů, moderátorům, pracovníkům veřejných médií, redaktorům, kameramanům a fotografům. Jak konečně dokládá i tato výstava, při jejímž zahájení jsme se tu dnes sešli, oko kamery nebo fotoaparátu dokáže zachytit i atmosféru konkrétní chvíle.

Jedním z nejvýraznějších okamžiků loňského roku – a to jistě nejen pro mě – byla návštěva členů čestného výboru – včetně ředitele Vítkovických železáren a zástupce univerzity – ve Vídni. Byla to vlastně pouť ke kardinálovu hrobu. A stejně jako jeho osobnost dodnes symbolicky spojuje Olomouc, kde je uchováváno Rudolfovo srdce, a Vídeň, kde je kapucínský klášter místem posledního odpočinku jeho těla, přivedla vzpomínka pospolu naši delegaci s vídeňským arcibiskupem Christophem kardinálem Schönbornem. Právě on pomohl vést důstojný obřad, v němž se odrážela naše společná historie a tradice. Pán Bůh zaplat' také za pochopení a pomoc bratří kapucínů, kteří nám umožnili přístup do císařské krypty, a chlapeckému pěveckému sboru z Hradce Králové,

kteřý přijel do hlavního města Rakouska, aby u hrobu Rudolfa Jana zazpíval jeho oblíbenou lidovou píseň „Já mam koně, vraný koně“.

Zvláštní poděkování pak patří našemu zastupitelskému úřadu ve Vídni, v čele s paní velvyslankyní Ivanou Červenkovou, která pomohla celou akci zajistit, a za výraznou podporu také členům česko-rakouské společnosti a pracovníkům Dvorního, Státního a rodinného archivu, bez jejichž pomoci by se nepodařilo provést zdařilé rešerše v historických dokumentech.

Naše celoroční vzpomínání bylo vlastně – mimo jiné – také projevem díky ústřední postavě celého projektu – kardinálovi a arcibiskupovi Rudolfovi Janovi. Jako člověk hluboké víry a odevzdanosti Boží Milosti by si jistě přál, abychom se závěrečným – chcete-li – shrnujícím poděkováním obrátili k Pánu Bohu.

A tak – jak stojí v modlitbě, která nás po celý rok provázela – „děkujeme Pánu, že naší diecézi před 200 lety poslal jako pastýře arcibiskupa Rudolfa Jana, jehož srdce bilo pro Olomouc.“

Mějme na paměti, že prokázání úcty k odkazu našich předků vypovídá o nás samých a o naší době a že vděčnost je projevem Boží bázně a láskyplnosti v našich životech.“